

DZIEJE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA
W PUŁTUSKU

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

4-1998

<http://rcin.org.pl>

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

WYŻSZA SZKOŁA HUMANISTYCZNA W PUŁTUSKU

DZIEJE NAJNOWSZE

**Rocznik XXX
1998
4**

WARSZAWA 1999

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Stanisław Ciesielski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Andrzej Koryn, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Wojciech Materski, Krzysztof Michałek, Jan Molenda, Stanisław Nicieja, Kazimierz Przybysz, Tomasz Schramm, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Rafał Stobiecki, Wiesław Śladkowski, Michał Śliwa, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński, Elżbieta Znamierowska-Rakk, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZE REDAKCJI

Tadeusz Wolsza
Małgorzata Gmurczyk-Wrońska

ŹŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

© IH PAN, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku, Wydawnictwo DiG, 1999

Wydawnictwo DiG
Krakowskie Przedmieście 62,
00-322 Warszawa
tel./fax 828-52-39
tel. 828-18-14, 828-64-97, 828-64-99
E-mail biuro@dig.com.pl
<http://www.dig.com.pl>

Nakład 750 egz.
Druk Biutex Sp. z o.o., Warszawa

Spis treści

Waldemar Potkański, <i>Zawiązanie, działalność oraz wystąpienie Związku Młodzieży Polskiej z Narodowej Demokracji w 1909 r. i utworzenie „niezależnego Zetu”</i>	3
Maria Kirszań, <i>Listy do gazety „Zaranie” z lat 1909–1915</i>	21
Jan Lewandowski, <i>Okupacja austriacka w Królestwie Polskim (1914–1918)</i>	29
Marek Przeniosło, <i>Stosunek chłopów Królestwa Polskiego do wojsk i władz rosyjskich, niemieckich i austriackich w latach 1914–1918</i>	43
Michał Śliwa, <i>Pierwsze ośrodki władzy polskiej w Galicji w 1918 r.</i>	63
Czesław Bakunowicz, <i>Kolejnictwo II Rzeczypospolitej Polskiej (przygotowania do wojny 1918–1939)</i>	75
Dariusz Jeziorny, <i>Stanowisko rządu Wielkiej Brytanii w kwestii ustalania granicy austriacko–czeskosłowackiej (1918–1919)</i>	85
PRZEGLĄD BADAŃ	
Antoni Czubiński, <i>Stan badań nad historią Powstania Wielkopolskiego</i>	107
WARSZTAT BADAWCZY	
Roman Wapiński, <i>Problemy historyka dziejów najnowszych</i>	125
DYSKUSJE I POLEMIKI	
Henryk Słabek, <i>Inteligencja — postawy — zachowania</i>	133
AUTOREFERATY	
Robert Potocki, <i>Współpraca II Rzeczypospolitej z Ukraińskim Centrum Państwowym na wychodźstwie w latach 1920–1939</i>	139
MATERIAŁY	
Marek K. Kamiński, Ewa Orlof, <i>Odpowiedź Kazimierza Papéege na ankietę rządu polskiego na uchodźstwie dotyczącą polskiej polityki zagranicznej wobec Czechosłowacji w 1938 r.</i>	145
Anna Siwik, <i>List Kazimierza Pużaka do Tomasza Arciszewskiego i Jana Kwapińskiego 30 IX 1946 r.</i>	159
Zygmunt Woźniczka, <i>Starania socjalistów na uchodźstwie na rzecz swoich uwięzionych towarzyszy w kraju w czasie procesu działaczy WRN jesienią 1948 r.</i>	165
ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE	
Eugeniusz Duraczyński, <i>Inaczej być nie mogło (W związku z książką Jacka Tebinki, „Polityka brytyjska wobec problemu granicy polsko–radzieckiej 1939–1945”)</i>	181
R. Wapiński, <i>Historia polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku — Michał Śliwa</i>	187
— Włodzimierz Suleja	190
Z. Romek, <i>Olgiard Górka. Historyk w służbie myśli propaństwowej (1908–1955)</i>	196
— Rafał Stobiecki	196
B. Piotrowski, <i>Wojna radziecko–fińska (zimowa) 1939–1940. Legendy, niedomówienia, realia — Paweł Jaworski</i>	200
W. A. Niewieźin, <i>Syndrom nastupatielnoj wojny. Sowietskaja propaganda w przedwierii „swiaszczennych bojow” 1939–1941 — Eugeniusz Duraczyński</i>	203

A. Głowacki, <i>Sowieci wobec Polaków na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej 1939–1941</i> — Grzegorz Hryciuk	206
M. Giżejewska, <i>Polacy na Kołymie 1940–1943</i> — Sławomir Kalbarczyk	212
<i>Auschwitz 1940–1945. Węzłowe zagadnienia z dziejów obozu</i> — Ryszard Kaczmarek	218
E. Kotarska, <i>Proces czternastu</i> — Ryszard Torzecki	222
G. Motyka, R. Wnuk, <i>Pany i Rezuny. Współpraca AK–WiN i UPA 1945–1947</i> — Ryszard Torzecki	225
Z. Zblewski, <i>Między wolną Polską a „siedemnastą republiką”. Z dziejów oporu społecznego na terenie województwa krakowskiego w latach 1945–1947</i> — Julian Kwiek	226
J. Żaryn, <i>Kościół a władza w Polsce (1945–1950)</i> — Janusz Stefaniak	230
A. Siwik, <i>PPS na emigracji w latach 1945–1956</i> — Tadeusz Wolsza	234
R. H. Ferrell, <i>The Dying President. Franklin D. Roosevelt, 1944–1945</i> — Halina Parafianowicz	239
T. Hoopes, D. Brinkley, <i>FRD and the Creation of the U. N.</i> — Hanna Marczevska– –Zagdańska	242
D. Kalkandżiewa, <i>Byłgarska prawosławna cyrkwa i dyrżawta 1944–1953</i> — Jerzy Jackowicz	252
<i>Akten zur auswärtigen Politik der Bundesrepublik Deutschland 1967</i> — Robert Łoś	257

ŻYCIE NAUKOWE

<i>Nowe czasopismo poświęcone historii ruchu robotniczego</i> — Ludwik Hass	261
---	-----

Wśród naszych autorów m.in.:

- Prof. dr Eugeniusz Duraczyński — pracownik naukowy Instytutu Historii PAN w Warszawie
- Dr Grzegorz Hryciuk — adiunkt w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego
- Dr hab. Jerzy Jackowicz — docent w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Warszawie
- Mgr Paweł Jaworski — doktorant w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego
- Mgr Dariusz Jeziorny — asystent na Wydziale Filozoficzno–Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego
- Dr Sławomir Kalbarczyk — pracownik naukowy Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie
- Dr hab. Marek K. Kamiński — docent w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Dr Ryszard Kaczmarek — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
- Mgr Maria Krisań — doktorantka w Szkole Nauk Społecznych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie
- Dr hab. Julian Kwiek — pracownik naukowy Akademii Górniczo–Hutniczej w Krakowie
- Prof. dr Jan Lewandowski — pracownik naukowy Instytutu Historii Uniwersytetu Marii Curie–Skołodowskiej w Lublinie
- Dr Hanna Marczevska–Zagdańska — adiunkt w Instytucie Historii PAN w Warszawie
- Prof. dr Ewa Orlof — pracownik naukowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie
- Dr Halina Parafianowicz — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu w Białymstoku
- Mgr Waldemar Potkański — doktorant w Instytucie Historii Uniwersytetu w Szczecinie
- Dr Marek Przeniosło — adiunkt w Instytucie Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach
- Dr Rafał Stobiecki — adiunkt na Wydziale Filozoficzno–Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego
- Prof. dr Włodzimierz Suleja — pracownik naukowy Instytutu Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze
- Prof. dr Michał Śliwa — pracownik naukowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie
- Prof. dr Roman Wapiński — pracownik naukowy Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego
- Dr Zygmunt Woźniczka — pracownik naukowy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

